

MATRIX

MATRIX — це метод медикаментозного лікування раку. Він використовується для лікування первинної лімфоми ЦНС.

На цій сторінці

- Що таке MATRIX?
- Як проводиться лікування MATRIX ○ Побічні ефекти
- Побічні ефекти під час лікування ○ Поширені побічні ефекти
- Менш поширені побічні ефекти ○ Інша важлива інформація ○ Як ми можемо допомогти

Що таке MATRIX?

MATRIX — це комбінація ліків від раку. Вона використовується для лікування **первинної лімфоми ЦНС**. Іноді цей метод можуть використовувати для лікування інших видів раку. Його також можуть застосовувати для отримання стовбурових клітин у пацієнтів, що проходять трансплантацію стовбурових клітин.

Викладену нижче інформацію найкраще читати після ознайомлення з нашими загальними відомостями про **хіміотерапію**, **таргетну терапію** і **вид раку**, який виявлено у вас.

Перш ніж ви надасте **згоду** на проведення терапії, проконсультуйтеся зі своєю онкологічною бригадою щодо лікування та можливих побічних ефектів.

Назва MATRIX складається з перших літер назв препаратів, які входять до комбінації. Це:

- **метотрексат (M)**;
- **ARA-C (A)**, який також відомий як **цитарабін**;
- **тіотепа (T)**;
- **ритуксимаб (Rix)**.

Метотрексат, цитарабін і тіотепа — препарати хіміотерапії. Ритуксимаб — препарат таргетної терапії, що називається **моноклональним антитілом**. Препарати, які застосовуються в MATRIX, можуть проникати через захисний шар мозку (гематоенцефалічний бар'єр) у мозок і спинний мозок.

Поговоріть із нами в чаті

Детальніше про це лікування

Ця інформація є вірною на момент публікації. Але іноді інформація про типи раку, для лікування яких використовується цей препарат, або побічні ефекти лікування може змінюватися між поточною та наступною публікаціями.

Якщо вам потрібна детальніша інформація про це лікування, поговоріть зі своєю онкологічною бригадою або відвідайте вебсайт [електронного Довідника лікарських препаратів \(eMC\)](#), де можна знайти пам'ятки (Patient Information Leaflet, PIL) для пацієнтів за конкретними препаратами.

Як проводиться лікування MATRIX

Зазвичай ви отримуєте MATRIX під час перебування в лікарні.

Під час курсу лікування ви зустрінете когось зі своєї онкологічної бригади, як-от:

- онколога;
- медсестру, яка проводить хіміотерапію, або профільну медсестру;
- профільного фармацевта.

Саме їх ми маємо на увазі, коли пишемо в цьому матеріалі слова «лікар», «медсестра» чи «фармацевт».

Напередодні кожного сеансу лікування або в день його проведення ви здаватимете аналіз крові. Це потрібно для того, щоб переконатися, що вам безпечно проходити лікування.

Перш ніж почнеться лікування, ви зустрінетеся з лікарем, медсестрою або фармацевтом. Вони повідомлять вам результати аналізу крові та запитають про ваше самопочуття. Якщо результати аналізу крові хороші, фармацевти підготують ваші ліки від раку.

Як правило, медсестра дасть вам ліки проти нудоти перед тим, як дати ліки від раку. Ви отримуватимете ліки від раку в один із таких способів:

- через [центральний венозний катетер](#) — тонку трубку, яка проходить під шкірою грудей і вводиться у вену поруч;
- через [центральний катетер із периферичним доступом](#) — тонку трубку, яку вводять у вену на руці та проводять до вени в грудях.

Представники вашої онкологічної бригади також можуть дати вам ліки від нудоти та інші лікарські засоби, які ви візьмете із собою додому. Приймайте всі капсули або таблетки, точно дотримуючись їхніх інструкцій.

Ваш курс лікування

Зазвичай курс лікування MATRix передбачає до 4 циклів і триває протягом кількох місяців. Ваш лікар розкаже, скільки циклів вам потрібно пройти.

Цикл лікування включає:

- дні, коли ви прийматимете ліки для хіміотерапії і таргетної терапії;
- період відпочинку, коли ви не вживатимете ліків, щоб дати організму відновитися.

Цикл лікування MATRix зазвичай триває 21 день (3 тижні). Ви зазвичай прийматимете ліки MATRix від 5 до 10 днів, але іноді може знадобитися приймати їх довше.

У дні, коли ви отримуватимете ліки для хіміотерапії, вам також проводитимуть постійну інфузію (крапельне введення) рідини. Це допомагає зменшити побічні ефекти високих доз метотрексату та підтримує водний баланс.

Вам також дадуть ліки під назвою **фолінова кислота**. Її також іноді називають лейковорином або фолінатом кальцію. Ці ліки також допомагають зменшити побічні ефекти високих доз метотрексату. Ви будете приймати їх регулярно, поки метотрексат повністю не виведеться з вашого організму. Вам зроблять аналіз крові, щоб перевірити рівень метотрексату в організмі.

Після завершення прийому всіх препаратів у вас буде період відпочинку без лікування протягом решти днів циклу. На цьому перший цикл терапії MATRix завершується.

Після завершення періоду відпочинку ви почнете другий цикл отримання препаратів MATRix.

Побічні ефекти

У цьому розділі йдеться про найпоширеніші побічні ефекти цього лікування. Також наведено інформацію про деякі менш поширені побічні ефекти.

У вас можуть виникнути деякі з цих побічних ефектів, але малоімовірно, що всі вони стануться одночасно. Також у вас можуть бути побічні ефекти, включно з більш рідкісними, які не зазначені в цьому розділі.

Завжди повідомляйте свого лікаря, медсестру або фармацевта про будь-які побічні ефекти. Вони можуть дати вам:

- препарати для усунення деяких побічних ефектів;
- поради щодо того, як упоратися з побічними ефектами.

Важливо приймати препарати в точній відповідності до інструкцій. У такий спосіб вони з більшою ймовірністю допоможуть вам.

Серйозні та загрозливі для життя побічні ефекти

Деякі методи лікування раку можуть спричинити серйозні побічні ефекти. Іноді вони можуть бути небезпечними для життя. Ваш лікар, медсестра або фармацевт можуть розповісти про ризик виникнення цих побічних ефектів.

Зв'язок із лікарнею

Ваш лікар, медсестра або фармацевт нададуть телефонні номери лікарні для цілодобового зв'язку. Якщо ви погано почуваєтеся або вам потрібна порада, ви можете телефонувати за ними будь-коли цілодобово. Збережіть ці номери в телефоні або тримайте їх в іншому безпечному місці.

Побічні ефекти під час лікування

У деяких людей спостерігаються побічні ефекти під час проведення лікування або невдовзі після нього.

Алергічна реакція

У деяких людей під час лікування виникає алергічна реакція. Найбільша ймовірність виникнення реакції спостерігається під час першої інфузії, тому її зазвичай вводять повільніше, ніж наступні. Перед сеансом лікування ви прийматимете препарати, що допоможуть попередити або зменшити побічну реакцію.

Ознаками такої реакції можуть бути:

- жар чи припливи;
- тремтіння;
- свербіж;
- висип на шкірі;
- відчуття запаморочення або нудоти;
- головний біль;
- задишка чи хрипи;
- набряк обличчя або рота;
- біль у спині, животі чи грудях.

Під час інфузії медсестра перевірятиме наявність ознак алергічної реакції. Якщо ви погано почуваєтеся або у вас з'явилися якісь із цих ознак, одразу ж повідомте про це медсестру. Своєчасне повідомлення про таку реакцію допоможе швидко їївилікувати.

Іноді алергічна реакція виникає через кілька годин після лікування. Якщо у вас з'явилися якісь із цих ознак або вам стало зле після повернення додому, негайно зателефонуйте до лікарні за номером для цілодобового зв'язку.

Завжди телефонуйте за номером 999, якщо раптово з'явився набряк або вам стало важко дихати.

Цитарабіновий синдром

Через 6–12 годин після введення цитарабіну може виникнути реакція, яка називається цитарабіновим синдромом. Можливі симптоми:

- лихоманка;
- біль у м'язах, кістках або грудях;
- висип;
- біль в очах.

Якщо після лікування у вас з'явилися будь-які симптоми або ви відчули нездужання, негайно повідомте про це свого лікаря або медсестру.

Низький артеріальний тиск

Під час лікування ритуксимабом артеріальний тиск може знизитися. Якщо ви зазвичай приймаєте ліки для зниження артеріального тиску, лікар може попросити вас не приймати їх протягом 12 годин перед введенням ритуксимабу.

Іноді ритуксимаб і тіотепа можуть викликати підвищення артеріального тиску. Медсестра регулярно перевірятиме ваш тиск.

Витікання препарату за межі вени

Іноді ліки від раку, які вводять у вену, можуть витікати за її межі. Якщо так станеться, деякі препарати можуть пошкодити тканини навколо вени. Така ситуація називається екстравазацією. Екстравазація не є поширеним побічним ефектом, але важливо її швидко усунути. Негайно зверніться до медсестри, якщо під час або після лікування у вас виникне будь-який із цих симптомів навколо вени:

- відчуття печіння;
- біль;
- набряк;
- якщо у вас біла шкіра, ці ділянки можуть почервоніти;
- якщо у вас чорна чи коричнева шкіра, ці ділянки можуть стати темнішими.

Поширені побічні ефекти

Ризик розвитку інфекції

Це лікування може зменшити кількість білих кров'яних тілець (лейкоцитів) у вашій крові. Ці клітини протистоять інфекції. Якщо кількість білих кров'яних тілець низька, підвищується ризик **інфекції**. Низький рівень лейкоцитів називають нейтропенією.

Інфекція може стати дуже серйозною загрозою, коли кількість білих кров'яних тілець низька. Ваш лікар може дати вам антибіотики та інші ліки для прийому під час цього лікування. Вони допоможуть знизити ризик інфекції.

Проте важливо вилікувати будь-яку інфекцію якнайшвидше. Негайно зателефонуйте до лікарні за номером для цілодобового зв'язку, якщо у вас з'явилися будь-які з цих симптомів:

- температура вище 37,5 °C;
- температура нижче 36 °C;
- вам стало зле, навіть якщо температура нормальна;
- у вас є симптоми інфекції.

Симптомами інфекції можуть бути:

- тремтіння та озноб;
- біль у горлі;
- кашель;
- задишка;
- діарея;
- часте сечовипускання або дискомфорт при сечовипусканні.

Важливо дотримуватися всіх конкретних порад, які надає ваша група онкологів.

Кількість лейкоцитів зазвичай повертається до нормального рівня до наступного курсу лікування. Перш ніж ви продовжите лікування, вам зроблять аналіз крові. Якщо рівень лейкоцитів ще низький, ваш лікар може ненадовго відкласти лікування, доки кількість лейкоцитів не збільшиться.

Вам можуть призначити препарат **Г-КСФ (гранулоцитарний колонієстимулюючий фактор)**. Він допомагає організму виробляти більше лейкоцитів. Препарат вводиться підшкірно шляхом невеликої за обсягом ін'єкції.

Синці та кровотечі

Це лікування може зменшити кількість тромбоцитів у крові. Тромбоцити — це клітини, що допомагають крові згортатися.

Якщо кількість тромбоцитів низька, у вас можуть легко з'являтися синці або кровотечі. У вас може виникнути:

- носова кровотеча;
- кровоточивість ясен;
- рясна менструація;
- кров у сечі або калі;
- крихітні червоні, коричневі або фіолетові плями, які можуть виглядати як висип (ці плями може бути важче побачити, якщо у вас темна або коричнева шкіра).

Якщо у вас з'явилися будь-які синці або кровотечі з незрозумілих причин, негайно зверніться до лікарні за номером для цілодобового зв'язку. Вам може бути потрібне крапельне введення додаткових тромбоцитів. Це називається переливанням тромбоцитів.

Анемія (низька кількість червоних кров'яних тілець)

Це лікування може зменшити кількість червоних кров'яних тілець (еритроцитів) у крові. Еритроцити розносять кисень по всьому організму. Зменшення кількості червоних кров'яних тілець називають анемією. Ви можете відчувати:

- знесилення;
- задишку;
- запаморочення або стани переднепритомності.

Якщо у вас з'явилися ці симптоми, негайно зателефонуйте до лікарні за номером для цілодобового зв'язку. Анемія може потребувати лікування. Якщо у вас сильна анемія, може знадобитися крапельне введення додаткових еритроцитів. Це називається переливанням крові.

Нудота

Медсестри будуть регулярно давати вам препарати від нудоти. Це допоможе попередити або контролювати нудоту під час лікування в лікарні. **Якщо ви відчуваєте нудоту** або почали блювати, негайно повідомте про це медсестру або лікаря. Вони можуть замінити ваш препарат від нудоти на інший або змінити спосіб його прийому на такий, що вам краще підходить.

Біль у роті та горлі

Цей вид лікування може викликати **біль у роті та горлі**. Також можуть з'явитися виразки в ротовій порожнині. Це може підвищити ймовірність зараження інфекцією ротової порожнини або горла. Використовуйте м'яку зубну щітку для чищення зубів або зубних протезів уранці, ввечері та після їжі.

Негайно зв'яжіться з лікарнею за наданим вам номером для цілодобового зв'язку, якщо:

- через біль у роті або горлі вам важко пити або їсти;
- у роті, на язиці, горлі або губах з'явилися пухирі, виразки або білі плями.

Вам можуть порекомендувати ополіскувач для рота або ліки, які допоможуть полегшити біль чи вилікувати інфекцію. Дотримуйтеся їхніх порад і обов'язково:

- намагайтеся пити багато рідини;
- відмовтеся від алкоголю і тютюнових виробів;
- не вживайте їжу та напої, що подразнюють рот і горло.

Зміни смакових відчуттів

Деякі продукти можуть мати інший смак або взагалі не мати смаку. Спробуйте різні продукти, щоб зрозуміти, що вам найбільше до вподоби. У роті також може з'явитися гіркий чи металевий присмак. Ви можете порадитися із цього приводу зі своїм лікарем, медсестрою або фармацевтом. Спробуйте:

- розсмоктувати кислі льодяники або карамельки без цукру;
- вживати холодну їжу;
- їсти свіжі фрукти з інтенсивним смаком.

Смакові відчуття зазвичай відновлюються після завершення лікування. У нас є додаткові матеріали про те, як **поратися зі змінами смаку**.

Діарея

Це лікування може спричинити сильну діарею. Діарея означає більшу кількість випорожнень, ніж зазвичай, або водянистий чи рідкий кал. Якщо у вас є стома, вона функціонуватиме більш активно, ніж зазвичай.

Співробітники лікарні можуть надати вам протидіарейні препарати. Якщо у вас діарея чи незначне підвищення активності стоми:

- дотримуйтеся усіх порад вашої онкологічної бригади щодо прийому протидіарейних препаратів;
- пийте принаймні 2 літри (3½ пінти) рідини щодня;
- не вживайте алкоголь, кофеїн, молочні продукти, продукти з високим вмістом жиру та клітковини.

Негайно повідомте свого лікаря або медсестру, якщо:

- у вас діарея вночі;
- у вас діарея більше 4 разів на день;
- у вас помірне чи сильне збільшення активності стоми;
- протидіарейні препарати не допомагають протягом 24 годин.

Можливо, вам доведеться отримати додаткову рідину через крапельницю.

Біль у животі

У вас може виникнути біль у животі або розлад шлунка. Ви можете звернутися з цього приводу до свого лікаря, медсестри або фармацевта, щоб отримати пораду або лікування. Негайно зв'яжіться з лікарнею за наданим номером для цілодобового зв'язку, якщо симптоми не зникають або погіршуються.

Закреп

Це лікування може спричинити **закреп**. Закреп означає, що ви не можете спорожнити кишечник (випорожнитися) так само часто, як зазвичай. Вам може бути важко або боляче це робити. Вам можуть допомогти такі поради:

- Пийте принаймні 2 літри (3½ пінти) рідини щодня.
- **Їжте продукти з високим вмістом клітковини**, як-от фрукти, овочі та цільнозерновий хліб.
- Регулярно виконуйте легкі фізичні вправи, зокрема робіть короткі прогулянки.

Якщо у вас закреп, зателефонуйте до лікарні за номером для цілодобового зв'язку та спитайте поради. Щоб полегшити ваш стан, вам можуть дати ліки, які називаються проносними засобами.

Якщо ви не можете випорожнитися більше 2 днів і почуваєтеся погано, негайно зателефонуйте за номером для цілодобового зв'язку.

Вплив на нирки

Метотрексат може впливати на роботу нирок. Це зазвичай відбувається лише в разі прийому великих доз. Більш детально про це вам розкаже ваш лікар. Ваш лікар запитає вас про всі інші ліки або добавки, які ви приймаєте, оскільки деякі з них можуть вплинути на те, як ваші нирки виводять метотрексат з організму.

Ви здаватимете аналізи крові й сечі перед лікуванням і під час його проведення, щоб перевірити, наскільки добре працюють ваші нирки. Під час лікування персонал також буде стежити за кількістю сечі, яка у вас виділяється.

До та після кожного сеансу лікування медсестри вводитимуть вам через крапельницю додаткові рідини. Це необхідно для того, щоб захистити ваші нирки. Для захисту нирок також важливо випивати щонайменше 2 літри (3½ пінти) безалкогольної рідини щодня під час лікування.

Повідомте лікаря або медсестру, якщо:

- ви не можете пити стільки, скільки вам сказали, наприклад через нудоту;
- у вас блювання чи діарея;
- ви мочитеся не так часто, як зазвичай.

Відчуття втоми (сильне стомлення)

Від цього лікування ви можете **відчувати сильну втому**, і вам буде потрібно багато відпочивати. Ви можете швидко втомлюватися протягом кількох місяців після того, як лікування завершиться. Легкі фізичні вправи, наприклад короткі прогулянки, можуть допомогти зменшити втому. Втома поступово пройде.

Якщо ви відчуваєте сонливість, не сідайте за кермо та не користуйтеся механізмами.

Втрата апетиту

Це лікування може вплинути на ваш апетит. Не турбуйтеся, якщо ви не їсте багато впродовж 1–2 днів. Але якщо апетит не повертається через кілька днів або ви втрачаєте вагу, повідомте про це свого лікаря, медсестру чи фармацевта. Вам порадять, що робити. Вам можуть призначити біодобавки у вигляді їжі чи напоїв. Або ж запропонують змінити раціон харчування чи харчові звички, щоб вирішити проблему.

Біль

У вас може з'явитися біль у м'язах, суглобах чи в області пухлини. Якщо він з'явиться, розкажіть про це лікарю, щоб він міг дати вам знеболювальне. Якщо біль не проходить, повідомте лікаря.

Якщо у вас вдома є знеболювальні ліки, які ви хотіли б приймати, запитайте у свого лікаря, медсестри або фармацевта, чи підходять вони вам.

Долонно-підшовний (пальмарно-плантарний) синдром

Це лікування може вплинути на ваші долони та підшви. Це називається долонно-підшовним (або пальмарно-плантарним) синдромом.

Якщо у вас біла шкіра, ці ділянки можуть почервоніти. Якщо у вас чорна чи коричнева шкіра, ці ділянки можуть стати темнішими.

Шкіра на долонях і підшвах може:

- мати рани;
- боліти, поколювати або набрякати;
- лущитися, тріскатися або вкриватися пухирями.

Якщо у вас з'явилися ці симптоми, негайно зателефонуйте до лікарні за номером для цілодобового зв'язку. Вам порадять, що робити. Це особливо важливо, якщо на шкірі є пошкодження або вам важко ходити. Вам можуть призначити креми та знеболювальне, щоб покращити стан шкіри.

Доглядайте за руками та ступнями:

- мийте їх прохолодною водою;
- регулярно обережно зволожуйте шкіру рук і ніг;
- щоб захистити руки та нігті, одягайте рукавички, коли робите щось у будинку чи саду;
- носіть вільні бавовняні шкарпетки й уникайте тісного взуття та рукавичок.

Зміни шкіри

Хіміотерапія може вплинути на вашу шкіру. Якщо ви відчуваєте сухість шкіри, спробуйте щодня користуватися мийними засобами без мила та зволожувальним кремом без ароматизаторів.

Лікування також може:

- викликати висип, що може свербіти;
- призвести до потемніння шкіри на деяких ділянках;
- викликати почервоніння чи болючість на ділянках шкіри, що піддаються радіотерапії (якщо у вас біла шкіра, ділянка почервоніє, а якщо чорна чи коричнева — потемніє);
- зробити шкіру більш чутливою до сонця.

Під час лікування та протягом кількох місяців після нього ваша шкіра може легше обгоряти. Користуйтеся сонцезахисним кремом із захистом принаймні SPF 30. SPF означає «фактор захисту від сонця». Ховайте шкіру під одягом і вдягайте капелюха.

Завжди повідомляйте свого лікаря, медсестру або фармацевта про будь-які **зміни шкіри**. Вам можуть дати пораду або призначити ліки чи креми, що полегшать ваш стан. Зміни на шкірі є зазвичай тимчасовими та проходять після завершення лікування.

Серйозні зміни шкіри

У рідкісних випадках це лікування може спричинити серйозну шкірну реакцію, яка потребує негайної госпіталізації. Якщо у вас з'явилися ці симптоми, негайно зателефонуйте до лікарні за номером для цілодобового зв'язку:

- висип на шкірі, що поширюється;
- пухирці або лущення шкіри;
- грипозні симптоми, наприклад висока температура та біль у суглобах;
- ранки на губах або в роті.

Втрата волосся

Ваше волосся стане рідшим, або ви можете втратити все волосся на голові. Крім того, ви можете втратити вії та брови, а також інше волосся на тілі. Втрата волосся зазвичай починається після першого або другого сеансу лікування.

Є способи приховати випадання волосся, якщо ви цього хочете. Медсестра надасть вам інформацію про те, як [справлятися з втратою волосся](#).

Не забувайте захищати шкіру від сонця. Наносьте на шкіру голови крем від сонця з коефіцієнтом захисту (SPF) не менше 30. Або носіть на голові шапку чи шарф.

Випадання волосся майже завжди носить тимчасовий характер. Після лікування волосся зазвичай відростає.

Вплив на печінку

Це лікування може вплинути на роботу печінки. Зазвичай ці симптоми незначні. Через проблеми з печінкою шкіра або білки очей можуть пожовтіти.

Ви здаватимете аналізи крові, щоб перевірити, наскільки добре працює ваша печінка. Лікар або медсестра можуть порекомендувати вам уникати алкоголю або деяких препаратів.

Підвищений рівень цукру в крові

Це лікування може призвести до підвищення рівня цукру в крові та збільшення ризику діабету. Ознаки підвищеного рівня цукру в крові:

- відчуття спраги;
- потреба в більш частому сечовипусканні, ніж зазвичай;
- більша втомлюваність, ніж зазвичай.

Якщо у вас з'явилися ці симптоми, повідомте про це свого лікаря або медсестру. Вони можуть зробити аналіз на рівень цукру в крові й надати вам поради.

Якщо ви вже хворієте на [діабет](#), ваш показник цукру в крові може бути вищим, ніж зазвичай. Вам може бути потрібно перевіряти його частіше або внести зміни в лікування діабету. Ваш лікар-діабетолог або медсестра поговорять із вами про те, як це контролювати.

Проблеми, пов'язані з очима

Очі можуть почати сльозитися або боліти. Ваш лікар може призначити краплі для очей для лікування цього. Якщо ваші очі почервоніли та запалилися, повідомте про це лікаря. Це називається кон'юнктивітом. Вам можуть знадобитися очні краплі з антибіотиками.

Завжди повідомляйте свого лікаря або медсестру, якщо у вас з'явився біль в очах або ви помітили зміни в зорі. Цитарабін і метотрексат також можуть:

- підвищити чутливість очей до світла;
- спричинити нечіткість зору;
- викликати біль в очах.

Вам призначають стероїдні очні краплі, щоб запобігти цьому.

Не сідайте за кермо та не працюйте з механізмами, якщо у вас нечіткість зору.

Менш поширені побічні ефекти

Вплив на нервову систему

Це лікування може впливати на нервову систему. Якщо ви або хтось із вашого оточення помітили у вас будь-які з цих симптомів, негайно повідомте про це свого лікаря або медсестру:

- головний біль або запаморочення;
- зміни зору;
- оніміння або поколювання в руках або ногах;
- проблеми з рухом або мовленням;
- втрата балансу або координації;
- втрата пам'яті або концентрації;
- сонливість або дезорієнтація;
- тривожність, неспокій або поганий настрій;
- судоми.

Не сідайте за кермо та не працюйте з механізмами, якщо у вас є ці симптоми.

Вплив на легені

Це лікування може викликати запалення легенів, яке називається пневмонітом. Негайно зверніться до лікарні за номером для цілодобового зв'язку, якщо ви помітили будь-які з цих змін під час лікування або після його завершення:

- задишка;
- кашель, який не проходить;
- дихання зі свистом;
- лихоманка з температурою понад 37,5°C.

Слід також повідомляти в разі погіршення проблем із диханням, що були й раніше. Вам можуть призначити обстеження, щоб перевірити роботу легенів. Вам можуть бути потрібні стероїди або інші ліки.

Вплив на серце

Це лікування може вплинути на роботу серця. Щоб дізнатися, наскільки добре працює ваше серце, ви можете пройти **обстеження**. Ви можете проходити його до, під час та після лікування.

Якщо лікування викликає **проблеми з серцем**, ваш лікар може змінити вид лікування, що застосовується.

Негайно зателефонуйте до лікарні за номером для цілодобового зв'язку, якщо в будь-який момент під час лікування або після його завершення у вас з'являться будь-які із цих симптомів:

- задишка;
- запаморочення;
- зміни серцебиття (тремтіння серця);
- набряклість стоп і щиколоток.

Такі симптоми можуть виникати через інші захворювання, однак важливо, щоб їх перевірів лікар. Негайно зателефонуйте за номером 999, якщо у вас:

- біль у грудях, відчуття тиску, важкості, стиснення або здавлювання у грудях;
- утруднене дихання.

Зміни слуху

Це лікування може викликати зміни слуху, включно з його втратою. У вас може виникати дзвін у вухах. Це називається тинітусом. Ви також можете втратити здатність чути деякі високі звуки.

Після завершення лікування зміни слуху можуть стати менш виразними, але це відбувається не завжди. Якщо ви помітили будь-які зміни у вашому слуху, повідомте про це лікаря, медсестру або фармацевта.

Синдром лізису пухлини (СЛП)

Деякі люди мають ризик розвитку стану, що називається синдромом лізису пухлини (СЛП). Ризик є найвищим на початку лікування. СЛП виникає, коли лікування змушує велику кількість ракових клітин швидко гинути та руйнуватися. Це вивільняє багато відходів у кров, що може вплинути на нирки та серце.

СЛП можна попередити або вилікувати. Ви регулярно здаватимете аналізи крові, щоб перевірити, чи немає у вас СЛП. Вам можуть:

- зробити крапельне вливання додаткової рідини;
- призначити ліки, наприклад, таблетки алопуринолу або **расбуріказу** у формі крапельниці.

Випивайте не менше 2 літрів (3½ пінти) рідини щодня — це також допоможе.

Вторинний рак

Це лікування може підвищити ризик розвитку вторинного раку через роки. Це трапляється рідко. Користь від лікування зазвичай значно переважає цей ризик. Докладніше про це вам розкаже ваш лікар, медсестра або фармацевт.

Інша важлива інформація

Ризик утворення тромбів

Рак і деякі види лікування раку можуть підвищити ризик утворення **тромбів**. негайно зателефонуйте до лікарні за номером для цілодобового зв'язку, якщо в будь-який момент під час лікування або після його завершення у вас з'являться будь-які із цих симптомів:

- пульсуючий біль чи припухлість у нозі чи руці;
- почервоніння шкіри в певній області — якщо у вас чорна або коричнева шкіра, це може бути важче помітити, але шкіра може стати темнішою;
- раптова задишка або кашель.

Негайно зателефонуйте за номером 999, якщо у вас:

- біль у грудях;
- утруднене дихання.

Утворення тромбу — це серйозне ускладнення, але його можна вилікувати за допомогою антикоагулянтів, тобто препаратів, які розріджують кров. Ваш лікар, медсестра або фармацевт можуть надати більше інформації про попередження та лікування тромбів.

Реактивація вірусу гепатиту В

Якщо ви колись перенесли інфекцію печінки, що називається гепатитом В, MATRix може спричинити її повторну активацію. Ваш лікар або медсестра обговорять із вами це питання та проведуть аналіз на гепатит В. Якщо у вас виявлять активний гепатит В, лікар детально вам все пояснить.

Взаємодія з іншими лікарськими засобами

Деякі ліки можуть впливати на ефективність цього лікування або зашкодити вам під час його проходження. Обов'язково повідомляйте свого лікаря-онколога, медсестру або фармацевта про будь-які ліки, які ви приймаєте або плануєте приймати, зокрема про:

- ліки, які вам призначили;
- ліки, які ви купуєте в магазині, аптеці або в Інтернеті;
- вітаміни або харчові добавки;
- рослинні препарати та альтернативні або гомеопатичні методи лікування;
- рекреаційні наркотики, наприклад марихуану.

Щеплення

Лікарі зазвичай рекомендують хворим на рак пройти щеплення вакциною від грипу та від **коронавірусу (COVID)**. Це допоможе знизити ризик розвитку серйозних захворювань, спричинених цими інфекціями. Більшості людей можна робити ці щеплення, в тому числі людям зі слабкою імунною системою.

Якщо ваша імунна система ослаблена, вам не слід робити щеплення живими вакцинами, оскільки вони можуть погіршити ваше самопочуття, адже містять дуже ослаблену форму вірусу, від якого вони вас захищають. До живих вакцин відносять Зоставакс (Zostavax), яка є вакциною проти оперізувального лишая, а також вакцину проти жовтої лихоманки.

Важливо проконсультуватися з лікарем, медсестрою або фармацевтом щодо щеплень. Вам пояснять, які вакцини підходять саме вам і коли їх краще робити.

Засоби контрацепції

Ваш лікар, медсестра або фармацевт порадять вам **не вагітніти (або не становитися батьком)** під час лікування та протягом деякого часу після нього. Ліки можуть зашкодити розвитку дитини. Важливо користуватися засобами контрацепції, щоб запобігти вагітності. Дотримуйтеся їхніх порад щодо того:

- які види контрацепції використовувати;
- як довго після лікування слід продовжувати користуватися контрацептивами.

Грудне вигодовування

Не рекомендується **годувати груддю** під час лікування та протягом деякого часу після його завершення. Причина в тому, що препарати можуть потрапити до організму дитини через грудне молоко.

Ваш лікар, медсестра або фармацевт можуть надати вам додаткову інформацію.

Репродуктивна функція

Деякі протипракові препарати можуть вплинути на вашу здатність **завагітніти** чи **стати батьком**. Якщо ви непокоїтеся через репродуктивну функцію, важливо поговорити про це з лікарем до початку лікування.

Сексуальні контакти

Існує ймовірність того, що невелика кількість хіміотерапевтичних препаратів може передаватися через вагінальну рідину або сперму. Якщо ви займаєтеся сексом у перші кілька днів після лікування, спеціалісти онкологічної бригади зазвичай радять використовувати презервативи або кофердами для захисту партнера.

Медичне та стоматологічне обслуговування

Якщо вам необхідно звернутися до лікарні не з приводу раку, завжди повідомляйте медичних працівників про те, що ви проходите лікування раку. Повідомте їм контактні дані свого лікаря-онколога або онкологічної групи, щоб у них була можливість порадитися з ними.

При відвідуванні стоматолога завжди повідомляйте його, що проходите лікування раку. Поговоріть зі своєю групою онкологів, перш ніж лікувати зуби.

Про наші матеріали

Цей матеріал був написаний, переглянутий і відредагований групою зі створення інформаційних матеріалів про рак організації Макміллан Кенсер Саппорт (Macmillan Cancer Support). Його перевірили експерти в галузі медицини та охорони здоров'я, а також люди з раком.

Посилання на джерела

Щоб отримати додаткову інформацію, перегляньте [електронний Довідник лікарських препаратів \(eMC\)](#) і завантажте пам'ятку для пацієнтів (Patient Information Leaflet, PIL). У пам'ятці перелічені всі відомі побічні ефекти.

Дата перегляду

Переглянуто: 1 березня 2024 р.

Наступний перегляд: 1 березня 2026 р.

Наша інформація про рак відповідає знаку якості [PIF TICK](#).

Це означає, що вона проста для розуміння, актуальна та базується на новітніх доказах. Дізнайтеся більше про те, [як ми створюємо наші інформаційні матеріали](#).

Стиль викладення

Ми хочемо, щоб усі, хто хворіє на рак, відчули, що цей матеріал написаний для них. Ми прагнемо зробити свої матеріали якомога зрозумілішими. Для цього ми намагаємося:

- писати максимально просто;
- пояснювати медичні терміни;
- використовувати короткі речення;
- використовувати ілюстрації для пояснення тексту;
- чітко структурувати інформацію;
- робити важливі моменти повністю зрозумілими.

Ми вживаємо гендерно-нейтральні формулювання та звертаємось до своїх читачів на «ви», щоб кожен відчував свою причетність. Де це необхідно з клінічної точки зору, ми використовуємо слова «чоловіки» та «жінки» або «чоловічий» та «жіночий». Наприклад, ми робимо це, коли згадуємо про частини тіла або наводимо статистичні дані чи результати досліджень про те, на кого впливає хвороба.

Додаткова інформація про те, як ми створюємо свої матеріали, наводиться за посиланням.

Як ми можемо допомогти

Організація Макміллан Кенсер Саппорт (Macmillan Cancer Support) оплатила перекладацькій компанії переклад цієї інформації вашою мовою.

Як отримати відповідний догляд і підтримку

Якщо ви хворі на рак і не розмовляєте англійською, вас може непокоїти, що це позначиться на лікуванні раку та догляді за вами. Однак спеціалісти вашої лікувальної бригади мають надавати допомогу, підтримку та інформацію відповідно до ваших потреб.

Ми знаємо, що інколи люди можуть стикатися з додатковими труднощами при отриманні відповідної підтримки. Наприклад, якщо ви працюєте або маєте родину, вам може бути складно знаходити час для відвідування лікарні. Ви також можете турбуватися про гроші та транспортні витрати. Усе це може викликати стрес, і впоратися з цим може бути важко.

Проте у вас є можливість звернутися по допомогу. Спеціалісти нашої гарячої лінії можуть проконсультувати вас щодо певної ситуації вашою рідною мовою. Ви можете поговорити з медсестрою, фінансовими консультантами та спеціалістами з прав на соціальне забезпечення й з питань підтримки зайнятості. Ми також надаємо хворим на рак гранти від Макміллан (Macmillan). Це одноразові виплати, які можна використовувати для оплати паркування біля лікарні, вартості проїзду, послуг із догляду за дитиною або рахунків на опалення.

Звертайтеся до служби підтримки Макміллан (Macmillan) своєю мовою

Ви можете безкоштовно зателефонувати до служби підтримки Макміллан (Macmillan) за номером 0808 808 00 00 і спілкуватися з нами своєю мовою через перекладача. Ви можете розповісти нам про свої проблеми та поставити медичні запитання. Зателефонувавши, просто скажіть англійською, яку мову ви хочете використовувати. Служба підтримки працює щодня з 08:00 до 20:00.

© Макміллан Кенсер Саппорт (Macmillan Cancer Support), 2024 р., благодійна організація, зареєстрована в Англії та Уельсі (261017), Шотландії (SC039907) та на о. Мен (604). Також здійснює діяльність у Північній Ірландії. Компанія з відповідальністю, обмеженою гарантіями її учасників, зареєстрована в Англії та Уельсі під № 2400969. Зареєстрована на о. Мен під № 4694F. Юридична адреса: 3rd Floor, Bronze Building, The Forge, 105 Sumner Street, London, SE1 9HZ. № платника ПДВ: 668265007

Ми прагнемо надавати точну інформацію, втім це не означає, що вона достеменно відображає сучасний стан медичних досліджень, який постійно змінюється. У разі виникнення запитань щодо вашого стану здоров'я вам слід проконсультуватися з лікарем. Макміллан (Macmillan) не несе відповідальності за будь-які збитки або шкоду, спричинені будь-якою неточністю цієї інформації або інформації третіх осіб, як-от інформації на вебсайтах, на які ми даємо посилання.